Y Busnes o Ailgylchu

Pecyn Adnoddau Cyfathrebu

Y Busnes o Ailgylchu Cymru | The Business of Recycling Wales

Cynnwys

Cynnwys

Cefndir 3
Manteision ailgylchu yn y gweithle 4
Ffeithiau allweddol 5
Cymorth y Busnes o Ailgylchu Cymru 6
Adnoddau i'w lawrlwytho 7
Logos a sut i'w defnyddio 8
Posteri cyfarwyddiadau 9
Eiconau ffrydiau deunyddiau ar gyfer y gweithle 10
Dechrau arni 11
Templed PowerPoint 12

Cefndir

Bydd cyfraith newydd yn dod i rym ar 6 Ebrill 2023 sy'n golygu y bydd angen i holl weithleoedd fel busnesau, sefydliadau'r sector cyhoeddus ac elusennau wahanu eu deunyddiau ailgylchadwy yn yr un ffordd ag y mae'r rhan fwyaf o breswylwyr yn ei wneud eisoes.

Mae gan weithleoedd eisoes **'Ddyletswydd i Ofalu'** i storio, cludo a gwaredu eu gwastraff heb wneud niwed i'r amgylchedd.

Mae'n berthnasol hefyd i holl gasglwyr a phroseswyr gwastraff ac ailgylchu sy'n rheoli gwastraff sy'n debyg i wastraff domestig o weithleoedd.

Beth yw'r gyfraith newydd?

Bydd angen i'r deunyddiau hyn gael eu gwahanu ar gyfer eu casglu, a'u casglu ar wahân:

- **Gwastraff bwyd** – ar gyfer lleoliadau sy'n cynhyrchu mwy na 5kg o wastraff bwyd yr wythnos
- **Poteli a jariau gwydr**
- **Metel, plastig a chartonau** – gellir cymysgu'r rhain yn yr un cynhwysydd
- **Cardbord a phapur** – gellir cymysgu'r rhain yn yr un cynhwysydd
- **Cyfarpar trydanol ac electronig gwastraff bach (sWEEE) heb ei werthu**
- **Tecstilau heb eu gwerthu yn cynnwys dillad, tecstilau'r cartref, carpedi, matiau a matresi**

Bydd gwaharddiad ar:

- Anfon gwastraff bwyd i garthffosydd (unrhyw faint)
- Gwastraff a gasglwyd ar wahân yn mynd i losgi a thirlenwi
- Holl wastraff pren yn mynd i dirlenwi

Gan y bydd hyn yn ofynnol yn ôl y gyfraith, bydd angen i sefydliadau wirio nodiadau trosglwyddo gwastraff a ddarperir gan gasglwyr gwastraff i sicrhau nad yw hyn yn digwydd.

Pam mae'r gyfraith yn cael ei chyflwyno?

Cymru yw trydedd genedl orau'r byd am ailgylchu gwastraff o'r cartref ar hyn o bryd. Mae'r gyfradd ailgylchu o'r cartref bresennol yn ychydig dros 65% ac mae'n helpu i arbed oddeutu 400,000 o dunelli o allyriadau carbon bob blwyddyn.

Y nod yw adeiladu ar lwyddiant ailgylchu o'r cartref a sicrhau cyfraddau ailgylchu uchel ar draws gweithleoedd hefyd.

Bydd y gyfraith newydd yn helpu i wella ansawdd a swm y deunyddiau a gesglir i'w hailgylchu.

I helpu sefydliadau ddeall a llywio'r gyfraith newydd, mae WRAP Cymru wedi datblygu **gwefan newydd, Y Busnes o Ailgylchu.**

Bydd y wefan hon yn cynnig arweiniad ac adnoddau am ddim i'w lawrlwytho i helpu sefydliadau ddechrau/gwella ailgylchu yn y gweithle.

Mae'n orfodol i weithleoedd drefnu casgliad ar wahân ar gyfer y deunyddiau hyn, er mwyn iddynt gael eu casglu'n effeithlon.

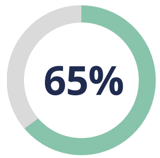

Cyfradd ailgylchu 65% o'r deunydd gwastraff a gesglir gan ein hawdurdodau lleol

400,000 o dunelli o allyriadau carbon wedi'u harbed bob blwyddyn

Manteision ailgylchu yn y gweithle

Cynyddu ailgylchu yn y gweithle

Bydd holl fusnesau, sefydliadau'r sector cyhoeddus ac elusennau sy'n cynhyrchu ffrydiau gwastraff sy'n debyg eu natur a'u cyfansoddiad i wastraff o'r cartref ond a ddosberthir yn wastraff busnes, yn gorfod gwahanu deunyddiau ailgylchadwy (gwastraff bwyd; poteli a jariau gwydr; metelau, plastigion a chartonau; cardbord a phapur; sWEEE heb ei werthu; a thecstilau heb eu gwerthu). Bydd hyn yn helpu i wella ansawdd a swm yr hyn a ailgylchir o weithleoedd.

Mae peidio ag ailgylchu yn arwain at wastraff diangen

Mae didoli deunyddiau i'w hailgylchu yn galluogi eu troi'n rhywbeth newydd, sy'n cefnogi'r economi gylchol i fwyhau eu defnydd a'u hoes. Mae hyn yn ein galluogi i gael y gwerth mwyaf bosibl ohonynt gan leihau effeithiau amgylcheddol negyddol ar yr un pryd.

Gall helpu arbed arian

Mae ailgylchu'n costio llai na gwaredu gwastraff.

Mae'n arbed ynni

Mae defnyddio deunyddiau eilgylch yn y broses weithgynhyrchu yn defnyddio llawer llai o ynni na'r hyn y mae ei angen ar gyfer cynhyrchu nwyddau newydd o ddeunyddiau crai – hyd yn oed o ystyried yr holl gostau cysylltiedig, fel trafnidiaeth.

Mae'n diogelu'r amgylchedd ac yn helpu i fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd

Mae ailgylchu'n lleihau'r angen i echdynnu (cloddio, chwarelu a thorri coed), puro a phrosesu deunyddiau crai, sydd oll yn creu llygredd aer a dŵr sylweddol ac yn difrodi cynefinoedd. Mae hefyd yn lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr, fel carbon deuocsid (CO2), sy'n helpu i fynd i'r afael â newid hinsawdd.

Arbed arian
gan fod ailgylchu'n costio llai na gwaredu gwastraff

Arbed ynni
gan fod ailgylchu'n defnyddio llawer llai o ynni

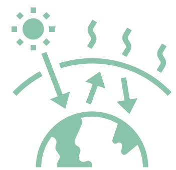

Lleihau allyriadau
nwyon tŷ gwydr, fel carbon deuocsid (CO2)

Ffeithiau allweddol

Mae gan Gymru rai o'r lefelau ailgylchu uchaf yn y Deyrnas Unedig ac mae'n awr yn gyntaf yn y DU ar gyfer ailgylchu o'r cartref, gyda chyfradd ailgylchu gyfartalog o 65%.[1]

Mae Cymru'n 3edd genedl orau'r byd am ailgylchu o'r cartref ar hyn o bryd.

- Mae 70% o wastraff swyddfa yn ailgylchadwy.[2]
- Mae 77% o wastraff lletygarwch yn ailgylchadwy.[3]
- Mae gwastraff bwyd yn costio £3.2 biliwn y flwyddyn i'r diwydiant lletygarwch a gwasanaeth bwyd y DU, a gellid bod wedi bwyta 75% o'r bwyd a wastraffwyd.[4]
- Ar gyfartaledd, mae 18% o'r bwyd a brynir gan ddiwydiant lletygarwch a gwasanaeth bwyd y DU yn cael ei daflu.[4]
- Gellid ailgylchu mwy na 74% o'r deunyddiau sydd yn y ffrwd wastraff fasnachol.[5]

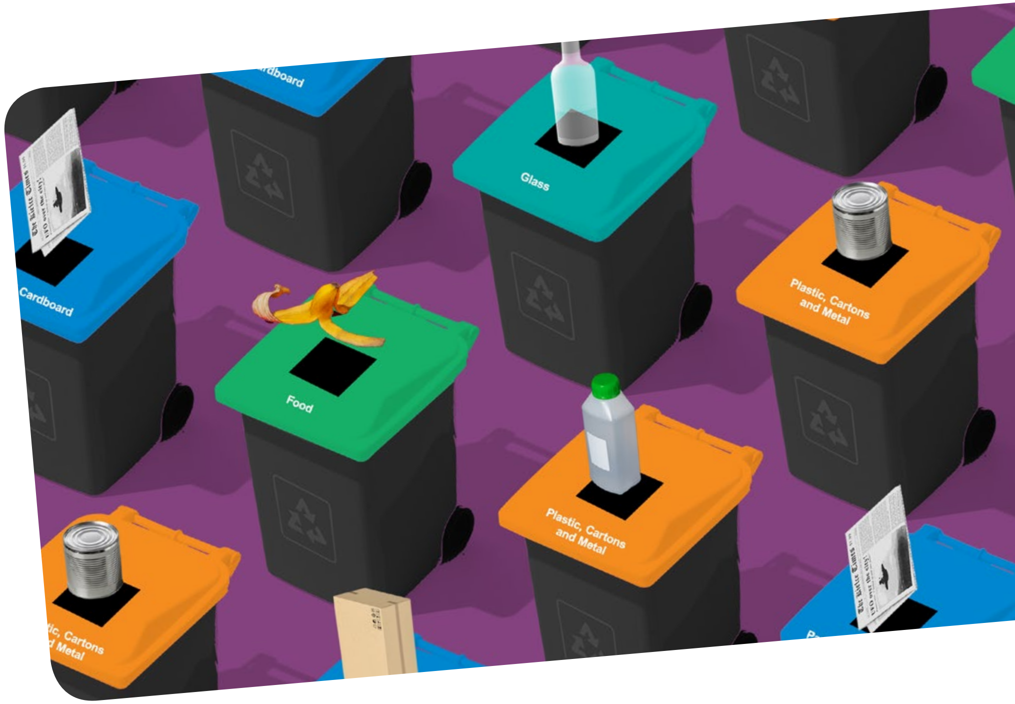

Mae 70% o wastraff swyddfa yn ailgylchadwy [2]

Mae 77% o wastraff lletygarwch yn ailgylchadwy [3]

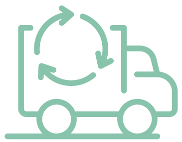

Gellid ailgylchu mwy na 74% o'r deunyddiau sydd yn y ffrwd wastraff fasnachol [5]

Ffynonellau:

1 'Recycling – Who Really Leads the World?', Eunomia, 2017
2 Gwastraff diwydiannol a masnachol a gynhyrchwyd yng Nghymru, Cyfoeth Naturiol Cymru, 2018
3 'Overview of Waste in the UK Hospitality and Food Service Sector', WRAP, 2013
4 Guardians of Grub, WRAP, 2013
5 Dadansoddiad o gyfansoddiad gwastraff Masnachol a Diwydiannol yng Nghymru, WRAP, 2020

Pecyn Adnoddau Cyfathrebu

Cymorth y Busnes o Ailgylchu

I hysbysu, paratoi a chefnogi gweithleoedd ynghylch y gyfraith ailgylchu newydd a ddaw i rym ar 6 Ebrill 2024 drwy ddarparu:

Gwefan Y Busnes o Ailgylchu Cymru yn cynnwys canllawiau i helpu gweithleoedd yn y sectorau canlynol ddeall beth y mae angen iddynt ei wneud a sut i ddechrau/gwella ailgylchu:

- Lletygarwch a gwasanaethau bwyd
- Manwerthu
- Busnesau bach a chanolig (SME)
- Lleoliadau addysg a phrifysgolion
- Lleoliadau preswyl (yn cynnwys cartrefi gofal)
- Digwyddiadau awyr agored (er enghraifft, gwyliau)
- Cyfleusterau adloniant a hamdden (yn cynnwys gwersylloedd, chalets, cabanau, gwestai, carafanau)

Adnoddau am ddim i'w lawrlwytho – cyfres o adnoddau i helpu codi ymwybyddiaeth a rhoi ailgylchu ar waith yn y gweithle. Er enghraifft, posteri ac arwyddion ar gyfer biniau, a thempled PowerPoint.

Pecyn Adnoddau Cyfathrebu

Adnoddau i’w lawrlwytho

- Logos ar gyfer Y Busnes o Ailgylchu
- Posteri cyfarwyddiadau (A3, A4 ac A5) i hyrwyddo ailgylchu yn y gweithle
- Templed PowerPoint i’w ddefnyddio wrth roi briff i staff
- Eiconau ffrwd deunydd i greu sticeri ar gyfer eich cynwysyddion ailgylchu a gwastraff na ellir eu hailgylchu, ac i’w defnyddio ar arwyddion, i’ch helpu i roi gwybod i’ch cwsmeriaid am beth sy’n mynd ble

Lawrlwytho adnoddau

wrap Cymru | Y Busnes o Ailgylchu Cymru | The Business of Recycling Wales

Logos

Templed PowerPoint

Posteri

Eiconau ffrydiau deunyddiau

Lawrlwytho eiconau

Logos a sut i'w defnyddio

Tri amrywiad lliwiau mewn 3 lliw.
Mae'r rhain ar gael fel ffeiliau AI, JPEG, PNG ac SVG.

wrap Cymru | Y Busnes o Ailgylchu Cymru | The Business of Recycling Wales

Logo

wrap Cymru | Y Busnes o Ailgylchu Cymru | The Business of Recycling Wales

Logo meistr

wrap Cymru | Y Busnes o Ailgylchu Cymru | The Business of Recycling Wales

Logo du

- Dyma logo Y Busnes o Ailgylchu, wedi'i glymu â logo WRAP
- Peidiwch â newid lleoliad na chyfannedd yr elfennau
- Mae 3 amrywiad ar liwiau'r logo hon – y logo Meistr, fersiwn gwyn ar gyfer cefndiroedd tywyll a fersiwn du i gyd
- Dylid atgynhyrchu'r logo i faint dim llai na 40mm o led. Dylid cadw gofod clir o amgylch y logo yn cyfateb i faint 'w' WRAP yn y logo
- Defnyddiwch y ffeiliau jpg, png neu eps cywir bob amser. Dylid osgoi ymestyn, ystumio neu newid cyfrannedd neu liw'r logo

Dyfeisiau graffeg

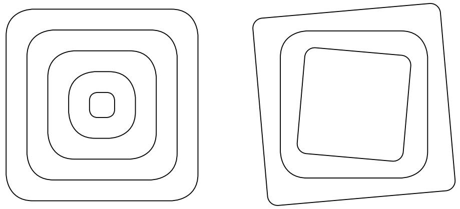

Dylai'r holl siapiau gael ymylon crwn. Dylai'r ymylon fod wedi'u crymu ar 10px. Dylai hyn fod yr un fath beth bynnag fo maint y siâp. Gall siapiau aros ar 90° neu gael eu gwyro yn union 5° i'r chwith neu i'r dde.

Cymwysiadau Y Busnes o Ailgylchu.

Mae palet Canllaw Defnyddwyr Y Busnes o Ailgylchu wedi'i dynnu o ganllawiau brand WRAP. Mae'r prif balet lliw yn cynnwys lliwiau o'r enw *Core Dark Blue, Duck Egg, Citrus*, Du, a Gwyn.

Teip: Open Sans (gellir ei ddefnyddio mewn amrywiaeth o opsiynau trwch).

Core dark blue
Pantone: 655M
CMYK: 100/79/12/59
RGB: 0/37/84
HEX: #002554

Duck egg
Pantone: 564M
CMYK: 37/0/20/0
RGB: 135/195/171
HEX: #87C3AB

Citrus
Pantone: 584M
CMYK: 12/0/79/8
RGB: 206/214/73
HEX: #CED649

Posteri cyfarwyddiadau

Am ddim i'w lawrlwytho ac ar gael mewn meintiau A3, A4, ac A5 mewn fformatau ffeil PDF ac InDesign. Bydd posteri A4 hefyd ar gael yn MS Word.

Bydd posteri ar gael ar gyfer y deunyddiau canlynol:

- Gwastraff bwyd
- Poteli a jariau gwydr
- Metelau, plastigion a chartonau
- Cardbord a phapur
- Caniau, tuniau, erosolau a ffoil metel
- Potiau a thybiau plastig
- Cartonau bwyd a diod
- Eitemau trydanol bach
- Tecstilau
- Gwastraff na ellir ei ailgylchu

Gellir defnyddio'r posteri hyn i hyrwyddo mannau casglu ailgylchu, fel ardaloedd cegin/ffreuturau, ardaloedd argraffu a mannau cyfarfod, i helpu addysgu gweithwyr ynghylch sut i ailgylchu. Bydd hyn yn helpu sefydliadau i atgyfnerthu'r hyn y gellir ac na ellir ei ailgylchu.

Gellir defnyddio'r fersiynau A5 i labelu biniau ailgylchu.

Rydym wedi creu fersiynau hawdd eu hargraffu o'r holl bosteri i helpu arbed inc os ydych yn eu hargraffu'n fewnol!

Y ffont yw Futura EF. Os hoffech i ni anfon y ffont hon atoch, anfonwch ebost atom i **CymruYnAilgylchu@wrap.org.uk** ac efallai y byddwn yn gallu rhannu'r ffont hon gyda chi am ddim, yn dibynnu ar fath eich sefydliad.

Cynllun y posteri

1. Dwyieithog – Cymraeg a Saesneg
2. Y math o ddeunydd ailgylchadwy
3. Ffocws ar ba eitemau y gellir eu hailgylchu gan ddefnyddio delweddau a geiriau
4. Eicon ffrwd deunyddiau Cymru yn Ailgylchu
5. Rhestr o eitemau na ellir eu hailgylchu
6. Logo Cymru yn Ailgylchu. Gallwch olygu'r faner ar y gwaelod yn MS Word neu InDesign i ychwanegu logo eich sefydliad eich hun

Hunaniaeth Cymru yn Ailgylchu

Mae posteri Y Busnes o Ailgylchu yn dilyn canllawiau brand Cymru yn Ailgylchu bob amser. Y prif balet yw *Lime Green*, Du a Gwyn. Gellir dod o hyd i ganllawiau logo Cymru yn Ailgylchu **yma**.

Gwyrdd Recycle Now a Cymru yn Ailgylchu
Pantone® 376C
CMYK: 50/0/100/0
R141 G198 B63
HEX: #8DC63F

Teip: Futura EF (Dylid ei ddefnyddio mewn 'bold' ar gyfer penawdau a 'regular' ar gyfer copi).

Palet lliwiau ffrwd deunyddiau

Eiconau ffrydiau deunyddiau ar gyfer y gweithle

Mae'r eiconau hyn yn cynnig arwyddion ymarferol sy'n dangos beth ellir ei ailgylchu yn y gweithle a gellir eu defnyddio at sawl diben, er enghraifft:

- Cyfathrebu ailgylchu busnes
- Mannau casglu ailgylchu
- Sticeri biniau / labeli cynwysyddion
- Gwefan / Mewnrwyd
- Cynnwys ar y cyfryngau cymdeithasol

Lawrlwytho eiconau

Y ffont ar gyfer yr eiconau yw Futura EF. Os hoffech i ni anfon y ffont hon atoch, anfonwch ebost atom i **CymruYnAilgylchu@wrap.org.uk** ac efallai y byddwn yn gallu rhannu'r ffont hon gyda chi am ddim, yn dibynnu ar fath eich sefydliad.

Dechrau arni

Codi ymwybyddiaeth o beth, sut a ble i ailgylchu yn y gweithle yw’r allwedd i gael pobl i gymryd rhan a newid ymddygiad.

Mae’n hanfodol defnyddio posteri i hyrwyddo mannau ailgylchu dynodedig ac egluro’n glir pa eitemau y gellir eu hailgylchu ac na ellir eu hailgylchu. Mae hyn yn galluogi pobl i weithredu’n syth wrth waredu eitemau.

1 Ewch i fwrw golwg ar dudalen adnoddau Y Busnes o Ailgylchu **busnesoailgylchu.wrapcymru.org.uk**

2 Dewiswch y posteri cyfarwyddyd sy’n cyd-fynd â’r deunyddiau’r ydych yn eu casglu

Lawrlwytho adnoddau

3 Argraffwch y posteri. Gellir defnyddio posteri A5 fel labeli biniau. Rydym hefyd wedi creu fersiynau sy’n addas i’w argraffu i arbed inc!

4 Rhowch y poster ar y wal uwchben y bin ac ychwanegwch label ar y bin os oes angen

5 Rhowch wybod i’ch staff ble mae’r biniau ailgylchu wedi’u lleoli

6 I ddarganfod mwy am ailgylchu yn y gwaith, ewch i **busnesoailgylchu.wrapcymru.org.uk**

Templed PowerPoint

Mae templed PowerPoint wedi cael ei ddatblygu i helpu cyflogwyr rannu gwybodaeth am ailgylchu yn y gweithle yn fewnol ac yn allanol. Er enghraifft, wrth gyfathrebu eich polisïau ailgylchu, cyfarwyddiadau ar beth ellir ei ailgylchu ac ymhle, ac ati.

wrapcymru.org.uk

busnesoailgylchu.wrapcymru.org.uk

CymruYnAilgylchu@wrap.org.uk

Y Busnes o Ailgylchu Cymru | The Business of Recycling Wales

11/2023